

3a
edició

revisada i
actualitzada

Drets lingüístics: conéixer, defensar i exercir

GUIA PRÀCTICA PER A VIURE
EN VALENCIÀ

PLATA
FORMA
PER LA
LLENGUA

PAÍS VALENCIÀ

**P L A T A
F O R M A
P E R L A
L L E N G U A**

PAÍS VALENCIÀ

© Plataforma per la Llengua

Dipòsit legal: B 9309-2026

**3a edició, revisada i actualitzada
2026**

“

Un idioma no pot subsistir, viu, dins de la societat que li és pròpia,
si no és l'idioma de tothom i practicat per tothom tothora.

Joan Fuster

”

Sumari

1. Administracions públiques	12
1.1. Administració autonòmica	13
1.1.1. Interacció escrita	13
1.1.2. Interacció oral	14
1.2. Administració local	15
1.3. Administració General de l'Estat	15
1.3.1. Forces i cossos de seguretat de l'Estat	16
1.3.2. Notaries	17
1.3.3. Administració de justícia	18
2. Relacions de consum	19
3. Contractes entre particulars	21
4. Presència del valencià en diversos àmbits i serveis	22
4.1. Retolació	22
4.1.1. Comerç i hostaleria	22
4.1.2. Transports	23
4.1.3. Toponímia	23
4.2. Etiquetatge	24
4.3. Publicitat	25

4.4. Dispositius electrònics	26
4.5. Oferta cultural	27
4.6. Mitjans de comunicació	28
4.7. Àmbit laboral	29
5. Com presentar una reclamació pas a pas:	30
6. Converses amb altres ciutadans	32
7. Vèncer la inseguretat: dades, arguments i recomanacions	34
7.1. Informació bàsica	35
On es parla català	35
Quantes persones parlen català	35
Quin reconeixement oficial té	35
7.2. Mites sobre la llengua i com rebatre'ls	36
Valencià i català són la mateixa llengua?	36
Llengua oficial és el mateix que llengua pròpia?	37
El català és una llengua minoritària?	37
7.3. Què puc fer jo per a millorar l'ús de la llengua?	38

Introducció

Alguna vegada t'han obligat a canviar de llengua per atendre't al metge? A l'administració, has intentat fer un tràmit en valencià sense èxit? I a la feina, t'han forçat a amagar la teua llengua? Quantes vegades has anat a comprar i t'han dit que no t'entenen?

Aquestes situacions ocorren cada dia en el nostre entorn més immediat. Sovint les ignorem per a evitar conflictes, per desconeixement o per inseguretat, però això no fa més que amagar la nostra llengua i agreujar la situació d'emergència lingüística en què vivim.

L'objectiu d'aquesta guia és oferir un coneixement pràctic sobre els nostres drets lingüístics i proporcionar als parlants recursos per a defensar-los i exercir-los. Trobareu explicacions de caràcter legal adaptades a un llenguatge accessible, acompanyades de la normativa que ens empara i d'indicacions per a interposar queixes o reclamacions, en cas de necessitat.

També oferim un seguit de **recomanacions o pautes de conducta per a saber com actuar si mai patim una discriminació lingüística o detectem algun dèficit en la presència pública del valencià**. Finalment, oferim informació d'utilitat sobre la nostra llengua, amb arguments que ens ajudaran a defensar-nos amb solvència en qualsevol conversa.

Malauradament, la protecció legal dels nostres drets no és la mateixa a tot el domini lingüístic. **El present document se centra en la legislació del País Valencià**, tot i que ofereix algunes pinzellades sobre la protecció jurídica de la nostra llengua en altres territoris. Al web de Plataforma per la Llengua podeu trobar les guies específiques de Catalunya i les Illes Balears.

Com a parlants, tampoc no ens trobem igual d'emparats a tots els àmbits socials. Per això, la present guia està dividida en diversos apartats, segons si el nostre interlocutor és una administració pública, una empresa privada, un altre particular, etc.

Des dels inicis de l'entitat, Plataforma per la Llengua disposa d'un **Servei de Defensa dels Drets Lingüístics**, format per un equip d'especialistes en diferents àmbits, que ofereix assessorament legal i assistència per a la formulació d'instàncies i recursos. Si pateixes una discriminació lingüística o necessites que t'orientem, posa't en contacte amb nosaltres a queixes.plataforma-llengua.cat.

Només si fem valer els nostres drets lingüístics aconseguirem viure plenament en valencià.

Agraïment

L'actualització i reedició d'aquesta guia ha estat possible gràcies a la campanya de microdonatius **Fes-te valer!**, gràcies a la qual Plataforma per la Llengua ha engegat una campanya de conscienciació en drets lingüístics al País Valencià i les Illes Balears. Moltes gràcies a tots i cadascun dels donants:

Adelaida Frías Borràs
Agnès Bickart
Agustín Quiles Díaz
Aida Casanovas i Oliveras
Aina Cogollos Carrascosa
Aina Rodríguez Escoruela
Aitor Duñabeitia Martín
Albert Conejos Badia
Albert Marín Salinas
Albert Martín Ballesta
Albert Orriols i Ibàñez
Albert Solernou Crusat
Albert Surinyach Mateu
Albert Turon Vilaseca
Alberto Conde Freniche
Aleix Casafont Trench
Àlex Barber Miró
Alexandre Del Amo Duch
Alexandre Pericàs Núñez
Alfred Calvet Mir
Andreu Trillo Vendrell
Àngel Messeguer Peypoch
Àngel Torres i Miralles
Àngels García Cunyat
Àngels Medrano García
Anna Berni i Clarà
Anna Federico Salellas
Anna Maria Garriga Tarré
Anna Maria Grandia i Puig
Anna Maria Torrent Badia
Anna Massana Llorens
Anton Eroles Domingo
Antoni Borrell Rosell
Antoni Cerdà i Alsina

Antoni Clarà i Pons
Antoni García Colomo
Antoni Gené Molins
Antoni Guillem Arener
Antoni Manent Domènech
Antoni Miralles Jimenez
Antoni Ramoneda Molins
Arnau Lluch Torrents
Arnau Pararol Masjoan
Arts Managers, S.L.
Assumpció Estartús Torrecilla
Assumpta Mascaró Hernando
Assumpta Sesma Vilagrasa
Ataulfo Alonso García
August Muntanya Navarro

Bàrbara Gelabert Ferrer
Barbora Hedbávná
Benjamí Ràfols Pitarque
Bernat Auqué Regaño
Berta Vila Rallo

Carles Alcalà Ruiz
Carles Balbastre i Serret
Carles Belda Valls
Carles Enguix i Borràs
Carles Font Bayó
Carles Franco Barbens
Carles Ribera Rustullet
Carles Viñals Baiges
Carme Cunillera Fornes
Carme Farré Garolera
Carme Pujol Pujol
Carme Soler Pol

Carme Travesset Roselló
Carmen Fernández Delgado
Catalina Mestre Villalonga
Chema Eladi Goicoechea
Circular Making, S.L.
Clara Caminal Comadira
Claudio Bracho
Concepció Aiguadé Ballús
Concepción Clua Obradó
Conxa Medina Fenoll
Crean Automotive Components, S.L.
Cristina Prims Vicario

Daniel Montiel Berenguer
Datagest, S.L.
David Giol Casanova
David Insa Lanau
David Mateu Alonso
David Pérez García
David Solé Miret
Dolors Prat Caballol
Domènec Canet Escolano

Eduard Aguilar Otto
Eduard Botifoll Julià
Eduard Riu Barrera
Eduard Vallès i Majoral
Elena Saurí Monteys
Elies Boscà Monzó
Elisabeth Ros Roca
Eloi Biosca Frontera
Elsa Seguí Culi
Emma Quer Sabaté
Enric Morera Borrell
Enric Pellín Català
Enric Sarrate Pou
Enric Trias Manyosa
Ernest Arciniega Rovira
Ernest Oliver Navarra
Estanislau Salvadó Sans
Esteve Tabaras Pons
Esther Roig Giménez
Eudald Pladevall i Griera
Eulàlia Polls Camps

Ferran Riera Vives
Filomena Perpinyà Fabà

Florenci Crivillé i Estragués
Francesc Agulló Torres
Francesc Ferre i Domínguez
Francesc Forn Salvà
Francesc Llorens Barreira
Francesc Massip Bonet
Francesc Puig Mulet
Francesc Puigdemont Farrés
Francesc Roura Adserias
Francesc Xavier Mas Victori
Frederic Casanovas Pera
Frederic Merenciano Sans

Gemma Capdevila Serrano
Glòria Piera Serra
Guillem Genovès Serena

Heribert Cubells Cubells

Imma Oliveres Prat
Isabel Canet Ferrer
Isabel Curto Iniesta
Isabel Feliu Fabra
Isabel Freixanet Alaña
Isabel Martí Cañellas
Isabel Mate Alonso
Isabel Monteagudo Pelegero
Isabel Vallès Loza
Ivan Olvera Baena

Jaume Amorós Bertomeu
Jaume Bosch i Callís
Jaume Bot Riera
Jaume Carles Freixas
Jaume Masó Ferrer
Jaume Safont Queralt
Jaume Serrallonga Gasch
Jaume Ventallo Bas
Javier Caro
Javier Espriu Rumeu
Jem Cabanes Orriols
Joan Artés Morata
Joan Baptista Durà Hervàs
Joan Baptista Mayné Amat
Joan Colet Galí
Joan Descamps Ferrés
Joan Gumà Bondia

Joan Ignasi Ribas Torrabadella
Joan Manyé i Mollon
Joan Mateu Miquel
Joan Montamat Felip
Joan Pere Corral Plana
Joan Pocurull Esclusa
Joan Pou Vellvehi
Joan Ráfales Hernando
Joan Serra Mercadal
Joan Soler Martí
Joan Verdera Melenchón
Joana Raja Rigall
Joaquim Cherto Mas
Joaquim Freixas i Julià
Joaquim Herrera Joancomartí
Joaquim Maria Nogués Carulla
Joel Carreras Torrent
Joel Rigau Gurnés
Jòram Soler i Durany
Jordi Bancells i Borràs
Jordi Borràs Abelló
Jordi Carreras Vivancos
Jordi Company Cardona
Jordi Figueras Bas
Jordi Gili Llurba
Jordi Grant Esteve
Jordi Lucea Castellar
Jordi Martí Bautista
Jordi Mas Caballé
Jordi Rubies Pujol
Jordi Saludes Closa
Jordi Torres Montull
Jordi Vila Mas
Jordi Vives Civit
Jordi Zamora Enciso
Jose Roig Rivera
Josefina Teresa Sangrà Vidal
Josep Anglada i Borrell
Josep Bayona Tur
Josep Boïgues Navarro
Josep Casas Simon
Josep Corbella Solé
Josep Domínguez Blasco
Josep Enric Peres I Blesa
Josep Esclusa i Lisbona
Josep Gras Magriñà
Josep Lladó Nadal

Josep Llorca Llorca
Josep Lluís Espert Cabedo
Josep Lluís Roda Balaguer
Josep Lluís Rodríguez Díaz
Josep Luján Galí
Josep Manel Linares Tomas
Josep Maria Barnils Gispert
Josep Maria Boleda Rossell
Josep Maria Busquets Balsells
Josep Maria Guitart Oliver
Josep Maria Vilà Poca
Josep Miquel Montfort Eixarch
Josep Miquel Oliver Anton
Josep Pera Resano
Josep Pla Fulquet
Josep Planelles Fuster
Josep Redentó Torné
Josep Riba i Estapé
Juan Pou Barceló
Judit-Rosa Vidal i Gibert
Julià Charles Pujol
Julián Rodríguez Sánchez

Karina Rodon Garriga

Laia Alibés Marquès
Laia Doderó Satorras
Laura Moreno Zapata
Llorenç Gràcia Puig
Lluís Alòs i Martí
Lluís Costa Gil
Lluís Cuspinera Font
Lluís Nicolau i Coll
Luis Juan Orts

M. Àngels Bosch Martínez de Pinillos
M. Cinta Bohigas Anguera
M. Magdalena Gelabert Miró
M. Nieves Senties Tamborero
M. Rosa Letosa Visa
M. Teresa Borràs Brunet
Magalí Sitjes Suaña
Maite Pijuan Vallverdú
Manel Torrents Vehils
Manel Tosca Lopez
Manuel Rodríguez Guasch
Marc Casals

Marc Jordà Defez
 Marc Molins Piulachs
 Marc Morera Esteve
 Marcellí Comas Forcada
 Marcellí Garcia Pérez
 Margarida Carbonell Pujol
 Mari Puig Palacios Medina
 Maria Alba Trepal Ribé
 Maria Àngels Bayona Rius
 Maria Antònia Duran Aguiló
 Maria Bosch Pou
 Maria Carme Escapa Carulla
 Maria Cecilia Méndez García
 Maria del Carme Andrade Platero
 Maria del Carme Rimbau Cabrera
 María del Carmen Ramos Velasco
 Maria Dolors Reig Garganta
 Maria Josefa Ribera Rodón
 Maria Mallén Alberdi
 Maria Mercè Llauger i Dalmau
 Maria Rosa Peiron Guàrdia
 Maria Teresa Ollé Estadella
 Maria Vilar Badia
 Marina Altur Ibáñez
 Marina Torruella Bonsoms
 Marta Alberich Farran
 Marta Garcia Avellaneda
 Marta Loire Fernàndez
 Marta Riu Camps
 Martí Cuní Bigueras
 Martí Galí Tàpias
 Matilde Sancho Fombuena
 Maurici Arbona Miñana
 Mercè Campins Melis
 Mercè Clot Font
 Mercè Espunya Masó
 Mercedes Llorca Ulzurrún
 Meritxell Humbert Lacruz
 Meritxell Susany i Pinent
 Meritxell Vilalta Martínez
 Michael Benson
 Mila Puig Pérez
 Miquel Botella Pahissa
 Miquel Casanovas Llorens
 Miquel Gràcia Sales
 Miquel Maria Ibarz Vidal-Barraquer
 Miquel Puigpinós Bertran

Mireia Pastor Sanz
 Míriam Dalet Pérez
 Moises Navarro Sabater
 Montse Margarit Ribé
 Montserrat Canals Mateu
 Montserrat Farré Olivé
 Montserrat Pallarès Curto
 Montserrat Pifarré Capdevila

Natividad Solivellas Aguiló
 Neus Escribà Del Estal
 Nil Camps Puig
 Nora Monllor Putzke
 Núria Boadas Xirgu
 Núria Gavalda Cases
 Núria Montmany Álvarez
 Núria Sala Serra
 Núria Vila Sanchis
 Núria Vilaclara Pont

Oriol Batlle Gasch
 Oriol Montull Fruitós
 Oriol Ramis Juan
 Oriol Valls Matas

 Patricia Herrero González
 Pau Crous Ribes
 Pau Espin Pedrol
 Paulí Morer Teixidor
 Pere Blasco Balagueró
 Pere Puig Ustrell
 Pere Xavier Sempere Campello

Rafael Olmos Salaver
 Rafael Sartorio Maulini
 Rafael Segarra Beltran
 Rafel Ferrandis Messeguer
 Raimon Munts Albà
 Ramon Farrés
 Ramon Graells Juanós
 Ramon Oliver Sola
 Raquel Bugarolas López
 Renée Pera Ros
 Ricard Gargallo Buson
 Ricard Portabella Atrian
 Roger Hernández Rodríguez
 Rosa Culí Cano

Rosa Gros Gómez
Rosa Maria Ricós Solà
Rosa Moros Rosso
Roser Granollers Sardà
Rubén Cruz Sasal

Salvador Dosrius Bermejo
Salvador Machancoses Trencó
Salvador Teis Matavera
Santi Barcons Vilaplana
Santi Martí i Herrero
Santi Navarro Anglí
Sebastià Tost Jeremias
Sergi Etxarri Alaman
Sergio Barreda Porcar

Teresa Cabré Monné
Teresa Clota i Pallàs
Teresa Juanmartí Palacín
Teresa Permanyer Quintana
Teresa Rodon Bonet
Tessa Roy Català
Tomàs Carné Vila
Tomàs Padrosa Cervera
Toni Vilajoana Mas
Torras i Cardus, S.L.

Valentí Reguant Agut
Vanda Isabel Balau Marujo
Vicens Bitrià Aguilà
Vicens Figueras Sabater
Vicent Escrivà Martínez
Vicent Iborra Badia
Vicent Josep Fortea Marzà
Vicent Palatsí Armero
Víctor Benavides Escrivà
Victor Jarque Iglesias

Xavi Fontrodona Gubau
Xavier Aleu
Xavier Blancafort Sansó
Xavier Burgués Illa
Xavier Lluís Bacigalupe Blanco
Xavier Papiol March
Xavier Roura Adserias
Xavier Sala Claveras
Xavier Torres Castelló

1. Administracions públiques

1.1. Administració autonòmica

1.1.1. Interacció escrita

En qualsevol relació per escrit amb l'Administració autonòmica **tenim dret a usar el valencià i a rebre resposta escrita en aquesta llengua**. La normativa actual protegeix l'ús del valencià i prohibeix qualsevol classe de discriminació per utilitzar-lo.

A la pràctica, això significa que quan enviem un document al centre de salut, a l'Agència Tributària Valenciana, fem una sol·licitud al LABORA, preguntem per correu a la Conselleria d'Educació o fem qualsevol altre tràmit amb un ens de la Generalitat podem demanar expressament que se'ns responga en valencià. Si no ho fan, podem presentar una reclamació per a exigir que es respecte el nostre dret a ser atesos en valencià.

Normativa aplicable:

- Llei orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana: art. 6, art. 9.
- Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'Ús i Ensenyament del Valencià (LUEV): art. 2, art. 4, art. 5, art. 7, art. 10.
- Decret 61/2017, de 12 de maig, pel qual es regulen els usos institucionals i administratius de les llengües oficials en l'Administració de la Generalitat: art. 4, art. 9.

Recomanació:

Cada vegada que sol·licitem un tràmit per escrit, podem incloure un paràgraf senzill com aquest:

"Segons el que es reconeix en l'article 6é de l'Estatut d'Autonomia valenciana i en els articles 2n, 10é i 11é de la Llei de la Generalitat Valenciana 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, vull que totes les comunicacions em siguen adreçades, d'ara endavant, de manera íntegra en valencià, com a llengua que, a més d'oficial, és la pròpia del poble valencià"

Així, garantim el dret a comunicar-nos en valencià i a rebre resposta en la mateixa llengua de manera clara i oficial.

1.1.2. Interacció oral

A Plataforma per la Llengua defensem que el dret a ser atés oralment en valencià per part de l'Administració Pública autonòmica implica el dret a ser parlat (activament per l'interlocutor) en valencià. Tanmateix, aquesta no és la interpretació majoritària. L'Administració entén aquest dret com el d'expressar-se en valencià, però no el de rebre resposta activa en la mateixa llengua.

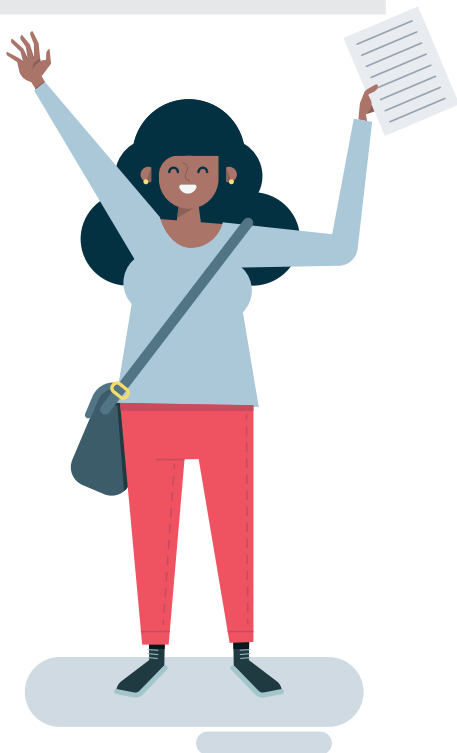
En qualsevol cas, **l'Administració està obligada a atendre'ns en valencià**. Tenim sempre el dret de parlar en valencià i ningú no ens pot exigir que canviem d'idioma ni se'ns pot demanar traducció, oral ni escrita.

Normativa aplicable:

- Llei orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana: art. 6, art. 9.
- Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià: art. 2, art. 4, art. 5, art. 7, art. 10.
- Decret 61/2017, pel qual es regulen els usos institucionals i administratius de les llengües oficials en l'Administració de la Generalitat: art. 4, art. 9
- Llei 4/2021, de 16 d'abril, de la Generalitat, de la Funció Pública Valenciana: art. 170, art. 171.

Recomanació:

Si acudiu o telefonau a una administració autonòmica i no vos parlen en valencià, **podeu demanar que vos atenga un altre funcionari** que sí que el parle. L'administració té el deure d'organitzar-se de tal manera que l'opció lingüística de la ciutadania siga respectada i quede atesa. En tot cas, mai serà la ciutadania la que s'ha d'adaptar a la llengua del funcionari.

Drets lingüístics a la sanitat

La situació de vulnerabilitat física i emocional en què sovint ens trobem els pacients quan acudim al metge fa encara més important poder expressar-nos i ser atesos en la llengua pròpia.

Entre 2021 i 2025, el Servei de Defensa dels Drets Lingüístics de Plataforma per la Llengua ha rebut 79 queixes per discriminacions a l'àmbit sanitari valencià.

El dret a utilitzar el valencià a la sanitat valenciana és idèntic al de qualsevol altra administració autonòmica: el personal té l'obligació de garantir l'atenció en la llengua oficial sol·licitada, de forma oral i escrita. La discriminació o denegació d'atenció a un pacient per usar el valencià es considera una falta disciplinària molt greu per al personal sanitari.

L'Administració ha d'organitzar-se per respectar el nostre dret a ser atesos en valencià.

A la normativa anterior de l'administració autonòmica se li ha de sumar en l'àmbit sanitari:

- Llei 10/2014, de 29 de desembre, de Salut, de la Comunitat Valenciana: art. 3.
- Llei 55/2003, de 16 de desembre, de l'Estatut Marc del personal estatutari dels serveis de salut: art. 19.

1.2. Administració local

L'Administració local funciona —des del punt de vista dels drets lingüístics— semblant a l'Administració autonòmica: **tenim dret a usar el valencià per a comunicar-nos amb els diferents ajuntaments, tant per escrit com oralment, i a rebre resposta escrita en la nostra llengua**. La normativa protegeix aquest dret i prohibeix qualsevol discriminació per parlar en valencià.

Si presentes una instància a l'Ajuntament per a sol·licitar un permís d'obra, sol·licites el certificat d'empadronament per correu o preguntes presencialment a l'Oficina d'Atenció Ciutadana sobre un impost local, t'han de contestar en valencià. Si no ho fan, tens dret a presentar una reclamació perquè es respecte aquest dret.

Encara que hi ha debat sobre si l'interlocutor ha de respondre activament en valencià, l'Administració local està obligada a atendre't en la llengua que tries i no pot exigir-te traduir el que expresses en valencià.

1.3. Administració General de l'Estat

En les relacions amb les oficines que depenen de l'Administració General de l'Estat presents al País Valencià (com ara l'Agència Tributària, la Policia Nacional o els Registres Civils), també tenim el dret d'expressar-nos oralment i per escrit en

valencià. **Encara que al personal estatal no se li exigeix obligatòriament el coneixement de la llengua, l'ús ha de ser respectat i garantit, sense que ningú puga ser discriminat per la seua tria lingüística.**

Si sol·licitem que el procediment administratiu siga en valencià, s'haurà de tramitar en aquesta llengua. En cas que el dret no es respecte, de nou, els nostres drets lingüístics seran vulnerats.

Si es donara el cas que un funcionari no ens entengués quan parlem la llengua oficial i pròpia del País Valencià, li correspon a ell de resoldre el problema, fent, per exemple, que ens atenga una altra persona, però mai causant-nos perjudicis i pèrdues de temps. Si aquests drets són vulnerats, és convenient presentar una queixa davant l'Administració pertinent o als organismes indicats en l'apartat 5 d'aquesta guia.

1.3.1. Forces i cossos de seguretat de l'Estat

Els funcionaris de Policia Nacional de l'Estat espanyol i els funcionaris de la Guàrdia Civil són servidors públics i han de respectar els nostres drets lingüístics, i, per tant, no poden demanar a ningú que renuncie al seu dret de parlar en la llengua oficial que trie.

Així doncs, tenim el dret d'adreçar-nos en valencià a un policia de l'Estat o a qualsevol altre funcionari sense que ens puga exigir un canvi de llengua. Si ens diu que no ens entén o ens exigeix que parlem en castellà, li podem recordar els nostres drets recollits en la legislació indicada al final d'aquesta pàgina. El Tribunal Constitucional ha dictaminat que el fet que una llengua siga oficial en un territori la converteix en «llengua oficial per a tots els poders públics» que hi són radicats, i fa que el seu ús amb l'administració siga un dret dels ciutadans.

Encara que un treballador específic no tinga el deure individual de saber valencià, com passa amb la majoria dels de l'Administració estatal, sí que està obligat a garantir que rebem l'atenció en aquest idioma.

Normativa aplicable:

- Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques: art. 15.
- Reial Decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat públic: art. 54.11.

Guàrdia Civil:

- Llei Orgànica 2/1986, de 13 de març, de Forces i Cossos de Seguretat: art. 5.1, art. 5.2
- Llei Orgànica 11/2007, de 22 d'octubre, reguladora dels drets i deures dels membres de la Guàrdia Civil: art. 18.2.
- Llei 39/2007, de 19 de novembre, de la Carrera Militar. Disposició addicional quarta.

Normativa aplicable:

- Reial Decret 176/2022, de 4 de març, pel qual s'aprova el Codi de Conducta del personal de la Guàrdia Civil: art. 12.

Polícia Nacional:

- Llei Orgànica 4/2010, de 20 de maig, del Règim disciplinari del Cos Nacional de Policia: art. 7, apartat n.
- Llei Orgànica 9/2015, de 28 de juliol, de Règim de Personal de la Policia Nacional: art. 3.1.

1.3.2. Notaries

Al País Valencià tenim el dret de ser atesos i d'obtenir documentació notarial en valencià a qualsevol notaria del territori. **La redacció dels documents públics es farà en la llengua indicada per l'interessat** en l'escriptura notarial, i les còpies i certificacions també s'han de lliurar en la llengua sol·licitada, amb l'obligació del notari de traduir la matriu si cal. Aquesta traducció, gestionada a través del Servei de Traduccions del Col·legi Notarial, és gratuïta per a la notaria i, per descomptat, per a la ciutadania que la sol·licita. Per tant, només cal que demanes al teu notari que sol·licite aquesta traducció.

Recomanació:

És recomanable indicar per escrit a la notaria que es vol tota la documentació en valencià i fer referència explícita a la normativa. Aquesta recomanació és aplicable a qualsevol altre tràmit o circumstància.

Normativa aplicable:

- Llei orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana: art. 58.2.
- Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'Ús i Ensenyament del Valencià: art. 13.1, art. 13.2, art. 13.3.

1.3.3. Administració de justícia

El dret a utilitzar el valencià a la Justícia és un dret que tenim a tot el País Valencià. Això implica que **podem fer ús del valencià oralment i per escrit en totes les actuacions judicials** sense que se'ns puga exigir traducció, patir discriminació o demores injustificades.

Els jutges, magistrats, fiscals i lletrats de l'administració de Justícia i el personal funcional adscrit als jutjats no estan obligats a conèixer el valencià. Tanmateix, no poden exigir-li a cap de les persones que canvie de llengua, ni tan sols si el jutge alegeix desconèixer-lo. El dret a l'opció lingüística és nostre.

Si en un jutjat se'ns vulnera el dret d'utilitzar el valencià, podem presentar una queixa formal, siga contra el jutge o magistrat o contra el personal de l'Administració de justícia que hi haja intervingut. Aquesta reclamació no afecta el procediment judicial. És recomanable descriure els fets amb claredat, indicar el jutjat, la data i les persones implicades, i si disposem de proves, adjuntar-les.

Normativa aplicable:

- Constitució Espanyola: art. 3.2.
- Llei orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana: art. 6.1, art. 6.2.
- Llei orgànica del poder judicial (LOPJ) 6/1985, d'1 de juliol: art. 231.
- Llei d'enjudiciament civil (LEC) 1/2000, de 7 de gener: art. 142, art. 451.1, art. 452.1.
- Llei orgànica 5/2024, d'11 de novembre, del dret de defensa: art. 10, art. 11.

Recomanació

Davant d'una vulneració podem presentar una queixa formal al Consell General del Poder Judicial, a l'Àrea d'Inspecció de la Secretaria de l'Administració de Justícia.

2. Relacions de consum

Com a consumidors i usuaris al País Valencià **tenim dret a utilitzar el valencià en totes les nostres relacions de consum**, i no se'ns pot negar l'atenció ni atendre'ns de manera incorrecta o discriminatòria per la llengua que escollim.

Si parlem en valencià, hem de poder ser atesos oralment (entesos) en un bar, restaurant o cafeteria, en una botiga de roba, un supermercat, una farmàcia o una llibreria, així com comunicar-nos amb el servei d'atenció al client (per telèfon o presencialment) d'una companyia de subministraments (aigua, llum, gas) o de telecomunicacions.

Tot i això, cal saber que **la llei actualment no obliga les empreses privades a organitzar-se per poder atendre explícitament en valencià**, sinó que només estableix el deure de no-discriminació. Si ens vulneren els drets lingüístics en aquest àmbit, aquesta conducta és considerada una infracció.

Al País Valencià, a diferència de Catalunya, les empreses i professionals no estan obligats a emetre factures ni documents comercials en valencià, ja que la normativa existent només estableix que la Generalitat ha de fomentar l'ús del valencià en les relacions amb les persones consumidores i usuàries. Això inclou promoure que les condicions dels contractes i les ofertes comercials estiguen disponibles també en valencià, especialment en serveis bàsics. Les persones consumidores tenen dret a ser ateses en qualsevol de les llengües oficials i no poden ser discriminades per la llengua que utilitzen, però no existeix una obligació legal directa per a les empreses a l'hora de proporcionar els documents en valencià.

Recomanació:

Si en una relació comercial ens discuteixen la nostra opció lingüística, podem:

- Preguntar quines són les paraules que no ha entés, i explicar-les o fins i tot traduir-les.
- Demanar que ens atenga una altra persona que sí que puga entendre'ns en valencià.
- Demanar el full de reclamacions i fer una queixa a l'empresa.
- Presentar una reclamació a l'organisme administratiu responsable de Consum.

Normativa aplicable:

- Decret legislatiu 1/2019, de 13 de desembre, del Consell, d'aprovació del text refós de la Llei de l'Estatut de les persones consumidores i usuàries de la Comunitat Valenciana: art. 8, art. 20, art. 74.

Important!

No importa que una empresa tinga la seu fiscal o social fora del País Valencià: si ofereix serveis dins del territori valencià, ha de respectar la normativa lingüística vigent. El valencià és llengua oficial al País Valencià i, per tant, les persones consumidores i usuàries tenen dret a ser ateses i a rebre informació en valencià, amb independència d'on estiga domiciliada l'empresa.

Cal destacar que, en desembre de 2025, es va aprovar la **Llei de serveis d'atenció a la clientela (SAC)**, que afegeix obligacions addicionals per a:

- Les empreses que ofereixen serveis bàsics, com ara subministrament i distribució d'aigua, serveis financers, gas i electricitat, transport de passatgers, serveis postals i comunicacions electròniques.
- Les empreses que tinguen 250 treballadors o més, un volum de negocis de l'exercici anterior superior a 50 milions d'euros, o un balanç de negoci anual superior a 43 milions d'euros.

Tot i que és una norma estatal, aquesta llei garanteix l'atenció al client en valencià al nostre territori. Concretament:

- Obliga les empreses a garantir l'atenció oral en valencià si l'usuari la sol·licita.
- Reconeix el dret dels consumidors a presentar queixes i reclamacions en valencià.
- Obliga les empreses a respondre a consultes, queixes, reclamacions i incidències en la mateixa llengua en què s'han plantejat.
- Exigeix a les empreses que especifiquen als contractes els canals d'interlocució per a l'atenció a la clientela.
- Exigeix a les empreses a garantir formació i capacitació perquè els treballadors puguin adaptar els seus coneixements a les llengües oficials en què han de prestar atenció.

Les empreses que incomplisquen la llei s'exposen a un règim sancionador establert per la Llei General per a la defensa dels consumidors i usuaris i per la normativa autonòmica aplicable, si n'hi ha.

3. Contractes entre particulars

En els contractes entre particulars, **les parts poden acordar voluntàriament fer el contracte íntegrament en valencià**. A la pràctica, això significa que un contracte de lloguer d'un pis, una compravenda o un contracte de prestació de serveis (reformes, classes, informàtica, manteniment, etc.) es pot redactar en valencià i tindrà plena validesa i eficàcia.

Normativa aplicable:

- Constitució Espanyola: art. 3.2.
- Llei orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana: art. 6.1, art. 6.2.
- Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'Ús i Ensenyament del Valencià (LUEV): art. 2.

També existeix la possibilitat d'acordar una redacció bilingüe del contracte. Aquesta fórmula, que sovint es fa servir, garanteix el respecte pels drets lingüístics de totes dues parts. De fet, és perfectament viable redactar un contracte en més d'una llengua dins del mateix document, sempre que s'indique que totes dues versions tenen la mateixa validesa. És recomanable presentar els textos de manera paral·lela, separant cada paràgraf i utilitzant, si escau, colors diferents per facilitar-ne la lectura.

Un exemple:

Quarta. Facultat de recuperar l'habitatge per part de l'arrendador.

Cuarta. Facultat de recuperar la vivienda por parte del arrendador.

4.1.2. Transports

La senyalització i la retolació dels espais i serveis d'interés públic situats al País Valencià han d'incorporar el valencià. Això inclou les carreteres i els camins, les estacions de tren i d'autobusos, les dependències i els serveis d'ús públic que depenen de les entitats locals valencianes, així com aquells serveis que aquestes gestionen mitjançant concessió (biblioteca municipal, poliesportiu, centre social, etc.). Quan corresponga, la retolació també pot aparèixer en castellà, però el valencià hi ha de ser present com a llengua pròpia del territori.

Normativa aplicable:

- Decret, 145/1986, de 24 de novembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre senyalització de vies i de serveis públics en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana: art. 1.

4.1.3. Toponímia

Qualsevol element de senyalització ha de respectar la toponímia oficial, que al País Valencià està regulada per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua. La denominació oficial pot ser en valencià, en castellà o en ambdues llengües, segons la zona de predomini lingüístic. Quan s'aprova una doble denominació, els noms apareixen separats per una barra, i l'ordre dels idiomes depén del predomini lingüístic del municipi.

El nom oficial dels municipis es pot consultar en el **Registre d'Entitats Locals de la Generalitat Valenciana** i la toponímia menor en el **Corpus Toponímic Valencià** de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua.

La **Secció d'Onomàstica de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua** és la que s'ocupa de fer el treball i de vetlar per l'ús correcte de la toponímia: s'encarrega de proposar criteris, d'elaborar corpus normatius i d'atendre els usuaris, especialment tècnics

lingüístics, ajuntaments, geògrafs, agents urbanitzadors, tècnics de turisme i interessats en la matèria.

Normativa aplicable:

- Decret, 145/1986, de 24 de novembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre senyalització de vies i de serveis públics en l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana: art. 1.

Altres enllaços d'interés:

- [Denominació dels municipis valencians](#)
- [Mapa amb els noms oficials dels municipis valencians](#)
- [Mapa de les comarques valencianes](#)
- [Mapa físic de la Comunitat Valenciana](#)

4.2. Etiquetatge

Al País Valencià no existeix una obligació legal que els productes comercials porten l'etiquetatge en valencià, encara que siguen de fabricació local, tinguen denominació d'origen o de qualitat, o l'empresa siga valenciana. Això significa que, en cas que un producte no estiga etiquetat en valencià, no es pot reclamar legalment l'empresa. Tot i això, **com a persones consumidores, podem suggerir o demanar a l'empresa que incloga el valencià a les etiquetes.**

La manca d'etiquetatge en valencià és una oportunitat perduda per normalitzar la llengua i respectar la cultura i identitat dels consumidors valencians.

El Codi de consum de Catalunya obliga que les informacions necessàries per al consum i ús adequat dels productes apareguen almenys en català. Allà, l'etiquetatge en català és un dret dels consumidors; al País Valencià, només és una recomanació, no un requisit legal.

4.3. Publicitat

Les administracions públiques han de garantir la presència del valencià en la publicitat institucional. Així doncs, és convenient presentar una reclamació en cas que detectem que alguna campanya o institució exclou la llengua pròpia en les seues comunicacions.

La realitat és diferent per al sector privat, ja que actualment no hi ha una llei al País Valencià que obligue les empreses a fer tota la publicitat en valencià, tot i que la normativa autonòmica fomenta l'ús de la llengua en les relacions comercials i amb els consumidors. Això significa que la publicitat només en castellà no infringeix la llei, però els consumidors poden manifestar les seues preferències i reclamar un millor respecte per la seua llengua. La publicitat digital, a través de correus electrònics o xarxes socials, no està regulada específicament, però sempre podeu sol·licitar que les comunicacions siguin en valencià o demanar la baixa si només s'envien en castellà.

Si rebeu publicitat només en castellà, podeu presentar una queixa a l'empresa, per escrit, correu electrònic, telèfon o xarxes socials, explicant per què seria positiu oferir-la també en valencià. També és útil comparar amb altres empreses del mateix sector que sí que fan servir el valencià, ja que això reforça l'argument i demostra que és possible adaptar-se.

4.4. Dispositius electrònics

La presència digital del valencià en els nostres dispositius electrònics depén molt de nosaltres. Per inèrcia o desconeixement, molts valencianoparlants encara tenen configurats els dispositius només en castellà o altres llengües, la qual cosa limita la visibilitat del valencià a internet i la pressió sobre empreses i plataformes perquè l'oferisquen.

Per això **és important configurar els mòbils, ordinadors, tauletes i aplicacions en valencià sempre que siga possible**. Cada dispositiu configurat és un missatge clar sobre la voluntat d'ús de la llengua i ajuda a normalitzar-la en l'entorn digital. A més, és important difondre aquesta pràctica en el nostre entorn i recordar a empreses i plataformes la demanda d'ús de la nostra llengua.

Us recomanem que visiteu el web Configura.cat, en què trobareu videotutorials i instruccions senzilles per configurar els vostres dispositius i començar a viure plenament en valencià també a la xarxa.

4.5. Oferta cultural

Al País Valencià **no existeix cap normativa que protegisca o regule l'exhibició de pel·lícules en valencià als cinemes**. Davant d'això, el paper del consumidor és clau: si no podem veure la pel·lícula que ens interessa podem queixar-nos a les sales, productores, distribuïdors i administracions, com a mètode de pressió perquè programen més sessions i més pel·lícules.

Tot i que existeixen molts productes audiovisuals en versió original, doblats o subtitulats, sovint arriben en males condicions per als espectadors: poques sessions a pocs cinemes i durant poc temps. L'any 2025, només un 17,5 % de les pel·lícules estrenades en català es van poder veure des d'algun cinema del País Valencià.

Per al consum des de casa, podeu utilitzar eines com **desdelsofa.cat**, que permeten saber a quina plataforma podeu trobar sèries o pel·lícules disponibles en català. Prioritzar aquestes opcions també envia un missatge clar a les plataformes.

En el sector editorial, tot i que la producció també siga menor, existeixen **eines que convé aprofitar**: els catàlegs digitals de les biblioteques permeten filtrar per llengua els títols disponibles, tant els que són en paper en el Catàleg de la Xarxa Electrònica de Lectura Pública Valenciana (9,5 % del total) com els electrònics i audiollibres al catàleg d'eBiblio (8,5 i 5 %, respectivament).

A les llibreries de confiança, demaneu sempre si el llibre que us interessa té edició o traducció en valencià. Encara que no el tinguen en estoc, poden ajudar-vos a aconseguir-lo. Com en el cas del cinema, és una manera efectiva de mostrar que hi ha demanda i que s'ha de reforçar la presència de la llengua en aquests àmbits.

Sempre trobareu llibreries, cinemes, teatres i centres culturals amb una sensibilitat especial cap a la llengua. Prioritzeu-los, recomaneu-los i doneu-los suport de manera continuada. **Les decisions individuals, quan es repeteixen i es fan visibles, tenen impacte en l'oferta cultural disponible**. Consumir cultura en valencià és una manera directa i quotidiana de defensar els nostres drets lingüístics i de contribuir a la vitalitat cultural del País Valencià.

4.6. Mitjans de comunicació

La Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries, vigent a l'Estat espanyol des de 2001, estableix que **les administracions públiques han d'adoptar mesures actives per a protegir, fomentar i desenvolupar les llengües minoritzades, especialment a través dels mitjans de comunicació de servei públic**. Aquesta normativa europea reconeix que la ràdio i la televisió públiques són instruments essencials per a garantir la presència estable de la llengua pròpia, promoure la producció audiovisual en aquesta llengua i evitar qualsevol política que en desincentive l'ús o en pose en risc la continuïtat.

La nova **Llei de la Corporació Audiovisual de la Comunitat Valenciana**, vigent des de 2024, s'allunya d'aquests principis: elimina qualsevol referència explícita al valencià com a llengua vehicular dels mitjans públics i renuncia a atribuir-los la funció de normalització lingüística. A diferència de la llei anterior, que vinculava de manera clara el servei públic audiovisual amb la promoció, difusió i ús del valencià com a element central de la identitat i la cohesió social, la nova norma es limita a una menció genèrica a la cooficialitat i al pluralisme, sense garanties ni obligacions concretes. Açò ha suposat una reducció efectiva de la presència del valencià en la radiotelevisió pública valenciana.

Davant aquesta situació, és imprescindible un exercici actiu i col·lectiu per reclamar els nostres drets lingüístics en l'àmbit de la comunicació. La ciutadania pot i ha d'exigir una ràdio i televisió valenciana que garantisca el dret a informar-se en valencià. La manca de contingut en valencià i qualsevol altra vulneració lingüística es poden denunciar davant la corporació audiovisual.

D'altra banda, la **reciprocitat plena entre els mitjans de comunicació en català** continua essent una assignatura pendent, malgrat que està prevista en l'article 73 de la Llei 13/2022, general de Comunicació Audiovisual de l'Estat, i en els articles 7 i 11 de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries.

4.7. Àmbit laboral

En l'àmbit laboral, **la normativa espanyola protegeix expressament el dret dels treballadors a no ser discriminats per raó de llengua**. Tant l'Estatut dels Treballadors com la Llei d'Infraccions i Sancions de l'Ordre Social reconeixen que qualsevol decisió o pràctica empresarial que desfavorisca un treballador per parlar valencià constitueix una infracció laboral, amb responsabilitats administratives i econòmiques. Així mateix, les clàusules o pactes que impliquen discriminació lingüística són considerats nuls i sense efecte.

Normativa aplicable:

- Reial decret legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors: art. 4, art.17.
- Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre Infraccions i Sancions en l'Ordre Social: art. 18.

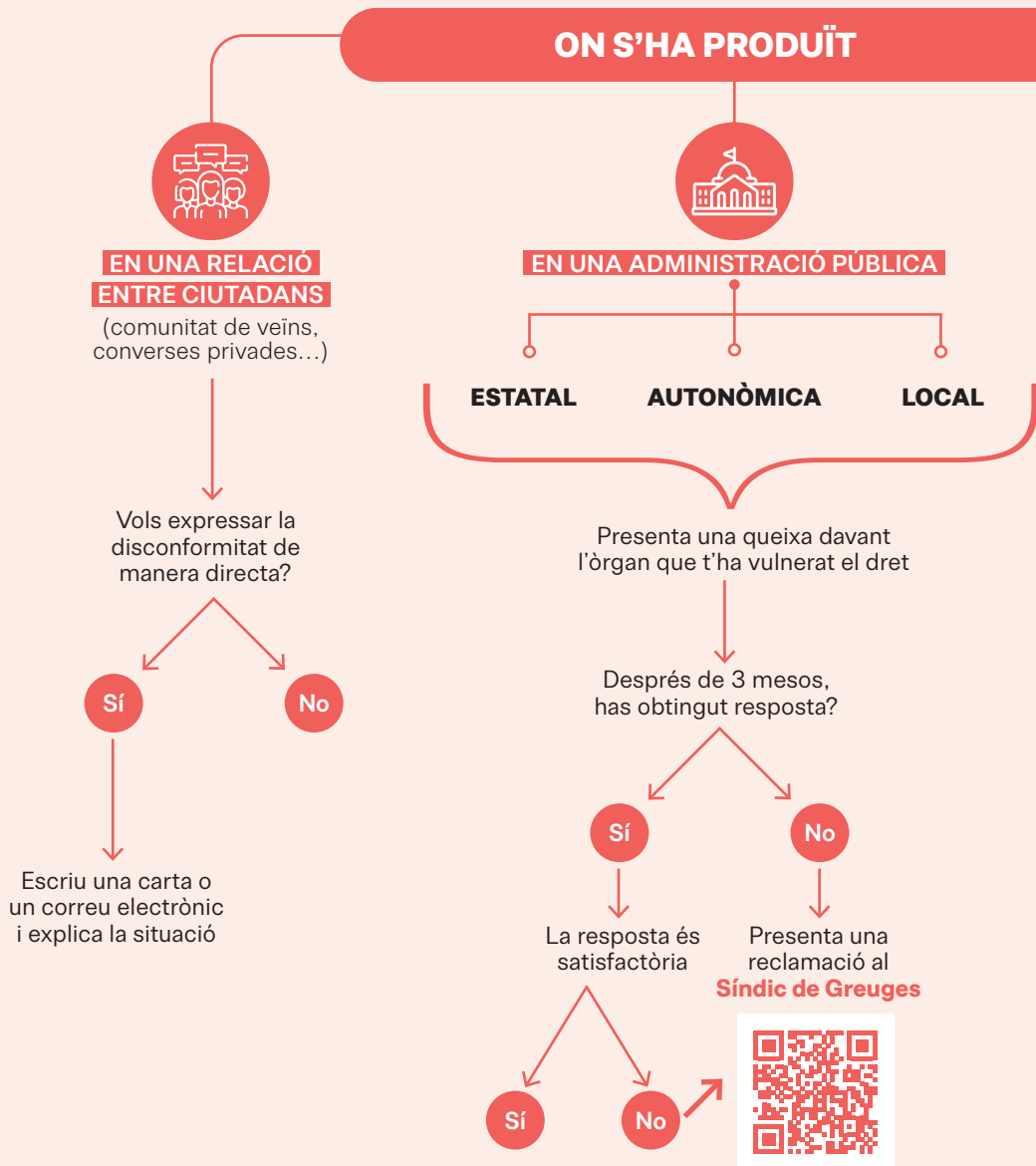

Recomanació:

Tant si sou el treballador discriminat directament per l'empresa com si no, però en sou coneixedor dels fets i en teniu proves, us recomanem que feu arribar la vostra denúncia a la Inspecció de Treball.

5. Com presentar una reclamació: pas a pas

LA DISCRIMINACIÓ LINGÜÍSTICA?

EN UNA RELACIÓ DE CONSUM

(comerç, hostaleria,
atenció telefònica...)

Presenta una reclamació a l'empresa

T'han donat una resposta
satisfactòria i han resolt
la vulneració?

Sí

No

Presenta una reclamació a
l'organisme administratiu
responsable de Consum

EN ALTRES ÀMBITS

(treball, justícia...)

CONSULTA'NS

RECORDA QUE...

Pots demanar assistència
jurídica al
**Servei de Defensa dels
Drets Lingüístics de
Plataforma per la Llengua**

IMPORTANT

- Demana que les respostes a les reclamacions siguin en valencià.
- Adjunta documentació i proves, si en tens.

6. Converses amb altres ciutadans

Alguna vegada has estat parlant amb algú en castellà fins que t'has adonat que els dos éreu valencianoparlants? **Iniciar les converses en valencià és vital per a evitar que la nostra llengua quede invisibilitzada.**

Cal prendre consciència que la gran majoria de les vegades en què canviem de llengua ho fem sense que ningú ens hi obligue i, encara més, sense que ningú ens ho haja tan sols demanat explícitament. Per tant, **en la gran majoria de les ocasions, mantindre'ns parlant en valencià depén exclusivament de la nostra decisió, i ho podrem fer sempre que vulguem.** Senzillament, ens cal aprendre a fer-ho d'una manera que ens siga raonablement còmoda.

Una persona se m'adreça parlant en castellà. Què he de fer?

Que se m'adrece en castellà no significa que no sàpiga parlar valencià. De fet, l'única manera que tenim de saber si l'interlocutor també és valencianoparlant és respondre en la nostra llengua. Si responem en valencià, moltes vegades ens trobarem que el nostre interlocutor també el parla. La submissió lingüística de molts valencianoparlants, que s'adrecen directament en castellà als desconeguts, fa que molts ens parlen inicialment en aquesta llengua. Si mantenim la nostra llengua, aconseguirem multiplicar-ne l'ús i que cada vegada més gent la parles.

Si, malgrat tot, continuen parlant-me en castellà, puc mantenir la conversa en valencià?

Que l'altra persona no parles en valencià no vol dir que no l'entenga. Actualment, el 85,5 % de la població valenciana i aproximadament el 90 % de la del domini lingüístic declara que l'entén, segons dades de 2021 de l'Institut Nacional d'Estadística espanyol. A més, cal afegir-hi que la majoria de les persones amb qui ens trobarem han tingut contacte amb el valencià (des de sentir-lo habitualment al carrer, als mitjans de comunicació o a la feina, fins a haver estat escolaritzades en aquesta llengua) i ens podran entendre sense fer cap esforç. Fins i tot aquelles persones que no han tingut un contacte previ amb la nostra cultura poden entendre una bona part del que diem: els lingüistes consideren que el nivell d'intercomprensió entre llengües romàniques s'acosta al 80%.

Naturalment, doncs, que podem seguir la conversa en valencià! No és de mala educació, ans al contrari. La idea que, si ens parlen en castellà, cal respondre en aquesta llengua per educació és part d'un conjunt de prejudicis lingüístics adquirits per la nostra societat a conseqüència de la imposició lingüística del castellà.

L'hàbit de canviar de llengua no és més que això, un costum. Només caldrà fer un esforç i en poc temps podrem assimilar un nou hàbit, el de mantenir-nos en la nostra llengua, que se'ns farà cada dia més fàcil i en facilitarà als nouvinguts l'aprenentatge.

Què faig si el meu interlocutor em diu que no m'entén i/o em demana que li parles en castellà?

Cal recordar que **sempre tenim el dret a mantenir-nos en valencià**. Tanmateix, en funció de les circumstàncies, podem actuar de diverses maneres i el nostre interlocutor ens donarà pistes de la millor manera d'encarar la situació.

A) **Si optem per mantindre el valencià**, recomanem especialment mostrar en tot moment una **actitud positiva i seductora vers la nostra llengua**. En converses curtes podem facilitar la comprensió amb gestos (per exemple, quan algú ens demana una adreça o indicació, podem acompanyar-lo fins al lloc indicat o bé orientar-lo amb gestos o mapes). Una bona dosi de simpatia i cordialitat serà clau per crear empatia amb l'interlocutor i facilitar la bona entesa.

B) **Si observem que la comunicació no és possible mantenint la nostra llengua**, podem optar per parlar-li en la seua llengua si la sabem. En cas que no siguem capaços d'expressar-nos en la seua llengua, ni puguem trobar una llengua d'expressió comuna, tenim l'opció de mantenir-nos en valencià o barrejar llengües que sapiguem, parlar a poc a poc, gesticular i oferir un tracte permanentment respectuós.

C) **Si ens exigeixen que canviem al castellà de manera hostil o poc respectuosa**, sempre podem abandonar la conversa, sense necessitat d'entrar en discussions. En cas de patir una agressió lingüística, podeu adreçar-vos al Servei de Defensa dels Drets Lingüístics de Plataforma per la Llengua (consulteu l'**apartat 5**).

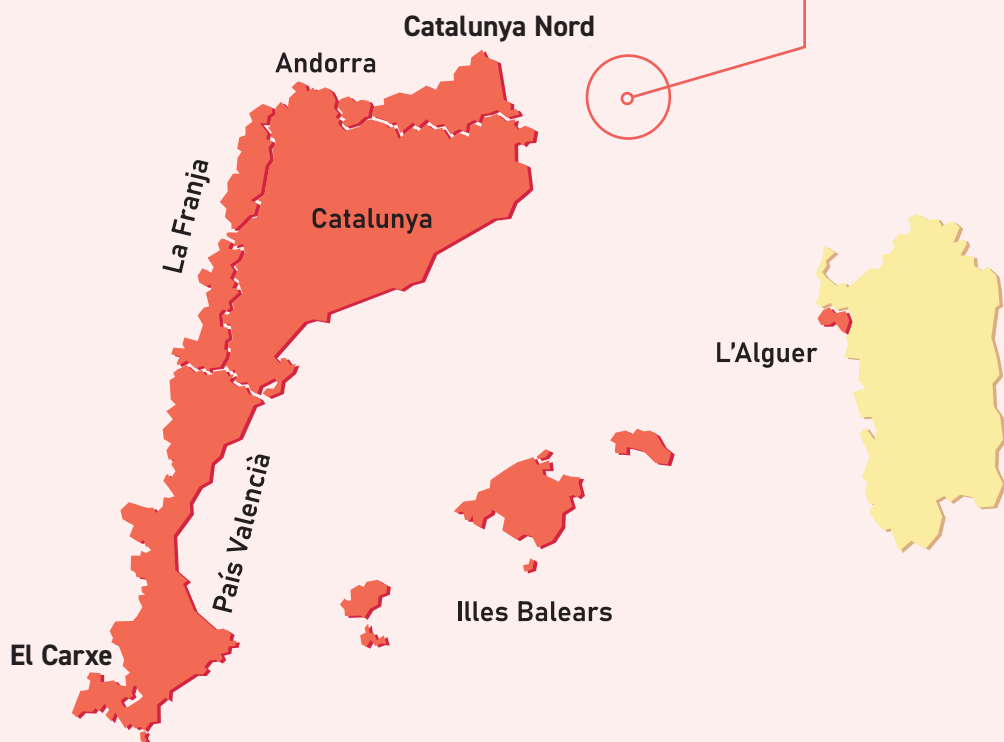
Si el meu interlocutor sembla d'origen estranger, com he d'actuar?

A primera vista, no tenim manera de saber si una persona sap o no sap parlar valencià. Ni el color de la pell, dels ulls o dels cabells, ni la manera de vestir, ni cap altre indicador extern no ens permeten d'endevinar-ho. Per tant, **podem parlar sempre valencià i amb total normalitat**. Si no ens entén, ja ens ho farà saber i, aleshores, podem actuar tal com hem vist en el punt B.

Triar la llengua basant-nos en l'aspecte del nostre interlocutor és una actitud exclouent i discriminatòria. I, a més, dificulta la integració lingüística dels nouvinguts a la nostra societat.

7. Vèncer la inseguretats: dades, arguments i recomanacions

7.1. Informació bàsica

On es parla català

Es parla en un territori de vora 70.000 km² repartit en quatre estats: Espanya, França, Andorra i Itàlia. Es parla, doncs, a Catalunya, al País Valencià, a les Illes Balears, a la Franja (Aragó), al Carxe (Múrcia), a Andorra, a Catalunya Nord (França) i a l'Alguer (Sardenya, Itàlia).

Per tant, **si som a qualsevol d'aquests territoris, no només ens podem adreçar a tothom en català, sinó que fer-ho és una mostra de respecte per la gent d'aquestes terres**. Arreu dels territoris hi ha moltes persones que volen conservar la seua identitat, pel que fa a la cultura i la llengua pròpia, i que valoren positivament que se'ls adrecen en català. Si no ens entenen, podem recórrer a les propostes fetes en l'apartat 6.

Quantes persones parlen català

Les darreres estimacions de l'Institut Nacional d'Estadística estableixen que **el català ha superat els 11 milions i mig de parlants** en els darrers anys, i a això cal afegir-hi els parlants dels territoris fora de l'Estat espanyol. Proporcionalment, declara saber parlar català al voltant del 80 % de la població d'arreu del domini lingüístic. Dels 14 milions i mig de persones que viuen als territoris de parla catalana, prop de 13 milions entenen la llengua (més del 90 % de la població) i més de 10 milions declaren saber-la escriure (7 milions "bé" i 3 "amb dificultat").

A banda dels parlants de català als territoris del domini lingüístic, també parlen el català uns 15.000 nord-catalans d'ètnia gitana escampats per tot França, uns 100.000 catalanoparlants residents a Madrid, i els emigrants o fills d'emigrants catalanoparlants a altres països, especialment a Amèrica. A l'Argentina mateix es calcula que hi ha, aproximadament, 195.000 persones que parlen català.

Quin reconeixement oficial té

A Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià, **el català és llengua oficial, juntament amb el castellà**. A Catalunya, a més, comparteixen oficialitat amb l'occità, denominat aranès a la Vall d'Aran, on és llengua pròpia.

A la resta de territoris, el català té una feble condició legal o, directament, cap mena de reconeixement oficial. A la Franja, els parlants tenen garantit el dret d'usar-lo en tots els àmbits de la vida, però els drets són bastant genèrics. La Llei del Patrimoni Cultural Aragonés reconeix que el català d'Aragó, junt amb l'aragonés, són les llengües i modalitats lingüístiques pròpies a què es refereix l'article 7 de l'Estatut d'Autonomia d'Aragó de 2007 i la Llei 3/2013 d'ús, protecció i promoció de les llengües i modalitats lingüístiques pròpies d'Aragó.

A Catalunya Nord, el català té un reconeixement simbòlic en algunes institucions locals i departamentals (Ajuntament de Perpinyà i Consell General dels Pirineus Orientals) i a l'Alguer és reconeguda com a llengua regional. Al Carxe (Múrcia) no té cap mena de protecció legal.

A més, cal no oblidar que el català és l'única llengua oficial de l'estat d'Andorra, present a les institucions internacionals i a la mateixa ONU.

7.2. Mites sobre la llengua i com rebatre'ls

Valencià i català són la mateixa llengua?

Evidentment que sí. En l'àmbit popular, valencià, mallorquí, eivissenc, tortosí, alguerés, fragatí, rossellonés, etc., són denominacions usades tradicionalment en els diversos territoris. És un fet afavorit per les dificultats històriques que ha tingut la llengua catalana per a construir un espai de comunicació normal, però que no significa en cap cas la negació de la unitat de la llengua. **La comunitat científica internacional en ple reconeix sense cap reserva la unitat de la llengua.** La definició del valencià al Diccionari Normatiu Valencià, elaborat per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, estableix clarament la unitat lingüística: «Llengua romànica parlada a la Comunitat Valenciana, així com a Catalunya, les Illes Balears, el departament francès dels Pirineus Orientals, el Principat d'Andorra, la franja oriental d'Aragó i la ciutat sarda de l'Alguer, llocs on rep el nom de català».

En l'àmbit jurídic, **català i valencià són dues denominacions legals per a designar una mateixa llengua**, utilitzades en els estatuts d'autonomia, tal com han proclamat un nombre elevat de sentències dels tribunals espanyols. La diversitat de noms per designar una llengua no és un fet estrany i també es produeix en altres llengües: castellà i espanyol; flamenc, holandès i neerlandès; romanés i moldau; serbi, croat i serbocroat, etc.

Llengua oficial és el mateix que llengua pròpia?

Al País Valencià, el valencià és alhora llengua oficial i llengua pròpia. Aquests dos conceptes no són equivalents ni tenen les mateixes conseqüències jurídiques. L'oficialitat garanteix els drets lingüístics individuals de la ciutadania: usar la llengua, no ser discriminats, ser atesos... D'altra banda, el caràcter de llengua pròpia implica un deure específic dels poders públics: fer-ne un ús normal, promoure'n la recuperació i la presència en tots els àmbits socials i protegir-la com a part del patrimoni.

Encara que l'Estatut d'Autonomia del País Valencià i la Llei d'ús i ensenyament del valencià (LUEV) no defineixen clarament aquest contingut, a partir del preàmbul de la LUEV, i per comparació amb les lleis de Catalunya i les Illes Balears, la condició de llengua pròpia comporta el reconeixement del valencià com a llengua històrica del territori i com a llengua d'ús habitual de les institucions, l'administració i l'espai públic. Per això, al País Valencià, **el valencià, com a llengua pròpia, ha de generar obligacions institucionals de promoció i d'ús normal que van més enllà de les derivades de la simple oficialitat.**

El català és una llengua minoritària?

El català no és una llengua minoritària. Té al voltant de 5 milions de parlants inicials, una xifra comparable al danès, al finès o al noruec. Onze milions i mig de persones el saben parlar, xifra comparable als parlants a Europa del portugués o el grec. És la novena llengua dels territoris que formen part de la Unió Europea en l'extensió territorial. De les aproximadament 6.000 llengües que es parlen al món, **el català se situa entre les cent llengües més parlades.** A més, per demografia, estatus jurídic, presència en els mitjans de comunicació, situació sociolingüística, vitalitat literària i equipament lingüístic, no es pot comparar el català amb cap de les llengües anomenades minoritàries.

A Europa, les llengües de mides semblants al català, com el danès o el finès, tenen un reconeixement plenament oficial en l'Estat on es troben, de manera que, tant internament com en la projecció del país, la llengua és tractada amb igualtat respecte de les altres de l'Estat. A més, són plenament reconegudes en tots els usos de la vida quotidiana dels seus parlants: publicitat, etiquetatge de productes, mitjans de comunicació, justícia, disponibilitat lingüística, etc.

El català, doncs, n'és una excepció. Generalment, en la resta de països de la Unió Europea amb més d'una llengua pròpia amb una quantitat tan significativa de parlants s'aplica el plurilingüisme d'estat i el monolingüisme territorial segons la llengua pròpia (Bèlgica, Finlàndia, Dinamarca, etc.). **Només fora dels contextos dels països democràtics trobem llengües comparables a la nostra que estan en la mateixa situació.**

El català ha estat una llengua fortament discriminada, i avui en dia encara pateix una situació anòmla. Tant l'Estat francès com l'espanyol han dut a terme polítiques de repressió i extermini vers la llengua catalana. La mateixa Constitució espanyola només reconeix com a llengua oficial de l'Estat el castellà i ni esmenta el nom de la resta de llengües. A més, estableix el deure de tots els ciutadans de conèixer el castellà, però no les altres llengües en els seus respectius territoris històrics.

7.3. Què puc fer jo per a millorar l'ús de la llengua?

Podem dur a terme nombroses accions en diferents àmbits, que, a banda de contribuir a millorar la situació de la nostra llengua, ens poden fer sentir més bé amb nosaltres mateixos i millorar la nostra autoestima lingüística.

- En primer lloc, i el més important, **parlar i escriure en valencià en tots els contextos possibles**. Si tots els valencianoparlants mantinguérem la nostra llengua, al carrer i a tot arreu se sentiria molt més parlar valencià. Si no sabeu escriure en valencià, no passa res: intenteu-ho encara que feu faltes. Tot és començar!
- **Consumir productes i serveis que incorporen el valencià** i, sempre que siga possible, **deixar clar que és per aquest motiu que hem triat el servei o el producte**.
- **Exigir l'acompliment dels nostres drets lingüístics i requerir el valencià en els serveis que rebem de les empreses**. Si no ho aconsegueixen, fer queixes i, si cal, fins i tot reclamacions oficials quan ens sentim discriminats (consulteu l'apartat 5).
- **Utilitzar sempre el valencià en les relacions orals i escrites amb l'administració pública**, inclosa l'administració central de l'Estat radicada al País Valencià i als altres territoris on compartim la mateixa llengua. **Convé adreçar-se en valencià a funcionaris, agents de policia, jutges i fiscals**, i no renunciar als nostres drets lingüístics reconeguts en la legislació legal. Si l'administració incompleix les seues obligacions, podem fer una queixa al Síndic de Greuges o a la Direcció de Política Lingüística. Així mateix, si hem patit algun tipus de vexació física i psicològica, podem posar una denúncia als jutjats corresponents o demanar assessorament al Servei de Defensa dels Drets Lingüístics de Plataforma per la Llengua (trobareu més informació sobre aquest procés als apartats 1 i 5).

- **Si dirigim una empresa o institució o hi tenim capacitat de decisió, procurar que tot es faça, com a mínim, en valencià.** Molts de nosaltres ocupem, en un aspecte o un altre de la nostra vida, càrrecs de responsabilitat, que poden servir com a model i exemple a altres ciutadans (àmbit polític, empresaris, mestres, professors, periodistes, comunicadors, pares, etc.). Cal, doncs, **que el nostre model de comunicació siga d'alta fidelitat lingüística.** Un model segur i que es mostra normal, còmode i sense complexos és el que s'encomana i es tendeix a imitar. Fer que el valencià siga útil i necessari és la clau per a la seua normalització i supervivència.
- I pensa també que moltes de les persones amb qui et relaciones cada dia (amics, companys, veïns, col·legues, etc.) estan capacitades per a entendre correctament el valencià. Si encara parles amb elles en castellà, **pots fer l'esforç de facilitar un canvi de llengua.** Possiblement et sorprendràs en molts casos i et trobaràs amb persones que dominen el valencià o que mostren una actitud favorable a aprendre'l. Pot ser que al principi et resulte una mica estrany, però en poc de temps trobaràs que és una situació perfectament assumible. I, més sovint del que et penses, els interlocutors reaccionaran de manera positiva.

**PLATA
FORMA
PER LA
LLENGUA**

PAÍS VALENCIÀ